

ÇOCUKLARDA YAŞAM KALİTESİ KONUSUNDAKİ LİSANSÜSTÜ TEZLERE YÖNELİK BİBLİYOMETRİK BİR İNCELEME *

Selin DEMİRBAĞ^{ID}, 0000-0002-4606-5171

Geliş Tarihi/Received
31.03.2023

Kabul Tarihi/Accepted
25.03.2023

Yayın Tarihi/Published
13.12.2023

Correspondence: Selin Demirbağ, selin.demirbag.cbu@gmail.com, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Manisa, Türkiye.

ÖZET

Amaç: Çocuklarda yaşam kalitesinin değerlendirilmesi, çocuğun iyi olma halinin ve yaşam doyumunun belirlenmesinde önemlidir. Bu çalışmada çocukların yaşam kalitesi konusundaki lisansüstü tezlerin bibliyometrik analiz yöntemi ile incelenmesi amaçlanmaktadır.

Materyal-Metod: Bibliyometrik bu incelemede, yıl sınırlaması olmaksızın Ulusal Tez Merkezi'nde "yaşam kalitesi" anahtar kelimesi ile tarama yapılmış olup, çocuklarda yürütülen 280 lisansüstü teze ulaşılmıştır. Dahil edilme kriterlerine uyan 197 lisansüstü tez çalışmaya dahil edilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde SPSS paket programı kullanılmıştır.

Bulgular: Tezlerin %45,7'sinin yüksek lisans tezi olduğu, en fazla tezin 2019 (n=54) yılına ait olduğu, tezlerin %41,6'sının danışmanın profesör doktor unvanına sahip olduğu belirlenmiştir. Tezlerin çoğunlukla tanımlayıcı araştırma tasarımına sahip olduğu (%72,6) ve hasta profilindeki çocuk örneklem grubunda gerçekleştirildiği saptanmıştır.

Sonuç: Yıllar içerisinde yaşam kalitesi konulu lisansüstü tezlerinin sayısında önemli bir artış olduğu görülmüştür. Tanımlayıcı tasarıma sahip tezlerin sayısının fazla olması ve tezlerin konu olarak benzer alanlarda yoğunlaşması farklı alanlarda ve araştırma tiplerinde yürütülen daha fazla araştırmaya ihtiyaç olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, Lisansüstü tez, Yaşam kalitesi, Bibliyometrik Analiz

BIBLIOMETRIC REVIEW OF GRADUATE THESIS ON CHILD QUALITY OF LIFE

Abstract

Objective: Evaluation of the quality of life in children is important in determining the well-being and life-satisfaction of the child. It is aimed to examine the postgraduate theses on the quality of life of children by bibliometric analysis method.

Materials & Method: In this bibliometric review, a search was made with the keyword "quality of life" in the National Thesis Center without year limitation, and 280 postgraduate theses conducted in children were reached. 197 graduate theses that met the inclusion criteria were included in the study. SPSS package program was used to evaluate the data.

Results: It was determined that 45.7% of the theses were produced as master's thesis, the most thesis was produced in 2019 (n=54), and the advisor of 41.6% of the theses had the title of professor doctor. It was determined that the theses mostly had a descriptive research design (72.6%) and were carried out in the child sample group with a patient profile.

Conclusion: It has been observed that there has been a significant increase in the number of postgraduate theses on quality of life over the years. The high number of theses with a descriptive design and the fact that theses are concentrated in similar areas show that there is a need for more research conducted in different fields and research types.

Keywords: Child, Graduate thesis, Quality of life, Bibliometric Analysis

1. GİRİŞ

Yaşam Kalitesi (YK), fiziksel, duygusal ve sosyal yönden iyi olma halini anlatan çok boyutlu bir yapı olarak tanımlanmaktadır (1). Sağlıkla İlişkili Yaşam Kalitesi (SİYK), bir hastalığın veya durumun ve tedavilerin bireylerin yaşamları üzerindeki etkisine odaklanmaktadır. SİYK, çok boyutludur ve sağlığın fiziksel, zihinsel ve sosyal yönlerinden oluşmaktadır (2). Kişinin öznel iyi oluşunun yanı sıra, kişinin kendi öznel bakış açısından kendi yaşamını ve ruh halini algılamasını ve yargılamasını içermektedir. Bu nedenle yaşam kalitesinin öz-bildirim yoluyla ölçülmesi gerektiği anlamına gelmektedir (3). Çocukların yaşam kalitesinin değerlendirilmesinde öz-bildirim yolunun tercih edilmesi önerilmektedir.

Çocukların sağlıkları ve tedavileri hakkında ne hissettikleri sorusu ile tedavi başarısını değerlendirmek tedaviyi optimize etmek kadar önemlidir (1). Çocukların ihtiyaçlarına odaklanarak, klinik uygulamaların ve tedavilerin kullanılabilirliği ve başarısı hakkında değerlendirmeler yapılmasına olanak sağlamaktadır (4). Ayrıca tedaviler arasındaki subjektif farklılıkların ortaya çıkmasına katkı sunmaktadır (1). SİYK, tedavinin hasta üzerindeki etkisini, başarısını yansıtmakta ve etkin hastalık yönetimini desteklemektedir (1, 4-6). SİYK, hasta ile olan iletişimi ve hastalık yönetimini iyileştirmek için hasta tarafından bildirilen kabul edilmiş bir ölçüt olarak bildirilmektedir. Bu nedenle pediatrik popülasyondaki SİYK, hem klinik hem de araştırma ortamlarında giderek artan bir şekilde önemli bir sonuç çıktısı olarak ele alınmakta ve incelenmektedir (6, 7).

SİYK pediatride, çocuğun fiziksel, sosyal ve psikolojik sağlığına ilişkin algılarını, inançlarını, beklentilerini ve deneyimlerini kapsamaktadır (8). Çocukları etkileyebilecek değişikliklere yanıt olarak iyiye mi yoksa kötüye mi gittiğini belirlemek için çocukların yaşam kalitelerinin incelenmesini sağlamaktadır (9). Pediatri kliniklerinde çocukların yaşam kalitelerinin artırılmasında psikososyal bakım önemli rol oynamaktadır. Pediatri hemşirelerinin sundukları iyi bakım ve sağlık hizmeti davranışları çocukların benlik saygısını ve olumlu duyguları desteklemektedir (10). Ayrıca hemşireler, çocukların tedaviye ve hastalığa uyumu sağlamak için çocuklara hastalık, doğru ilaç kullanımı, hastalık tetikleyicilerin kontrolü, hastalıklardan korunma gibi konularda eğitim vermeli ve sorumluluk almalıdır. Yapılan çalışmalar çocukların eğitilmesi ile YK düzeylerin artırılabilirliğini göstermektedir (11, 12).

Sonuç olarak, SİYK'nin daha iyi anlaşılmasına olan ihtiyaç giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Bu bağlamda, çocuklarda yaşam kalitesi konusunda yapılan lisansüstü tez

çalışmaların bir bütün olarak ele alınmasının ve ortaya konmasının önem arz ettiği düşünülmektedir.

Araştırma Soruları

1. Çocuklarda yaşam kalitesi konusunda yazılan tezlerin yıl dağılımları nasıl?
2. Çocuklarda yaşam kalitesi konusunda yazılan tezlerin tür dağılımları nasıl?
3. Çocuklarda yaşam kalitesi konusunda yazılan tezlerin üniversite dağılımları nasıl?
4. Çocuklarda yaşam kalitesi konusunda yazılan tezlerin enstitü dağılımları nasıl?
5. Çocuklarda yaşam kalitesi konusunda yazılan tezlerin anabilim dalı dağılımları nasıl?
6. Çocuklarda yaşam kalitesi konusunda yazılan tezlerin çalışıldığı konu dağılımları nasıl?
7. Çocuklarda yaşam kalitesi konusunda yazılan tezlerin danışman dağılımları nasıl?
8. Çocuklarda yaşam kalitesi konusunda yazılan tezlerin araştırma tipi dağılımları nasıl?
9. Çocuklarda yaşam kalitesi konusunda yazılan tezlerin örneklem büyüklüğü dağılımları nasıl?
10. Çocuklarda yaşam kalitesi konusunda yazılan tezlerin örneklem grubu dağılımları nasıl?
11. Çocuklarda yaşam kalitesi konusunda yazılan tezlerin uygulama alanı dağılımları nasıl?

2. YÖNTEM VE GEREÇLER

Araştırmanın Amacı ve Türü

Bu araştırma bibliyometrik araştırma tipindedir. Bibliyometrik analiz, bilimsel belgelerin belirli özellikleri analiz edilerek verilerin nicel hale getirilmesine ve ele alınan konunun süreç içindeki değişikliğini göstermesine olanak sağlamaktadır (13, 14). Bu çalışmada, Türkiye’de çocuklarda yaşam kalitesi konusunda yapılan lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizi yapılarak tezlerin çeşitli özelliklere göre genel eğilimin belirlenmesi ve yapılan çalışmaların bir bütün olarak ortaya konulması amaçlanmıştır.

Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırmanın evreni, çocuklarda yaşam kalitesi konusundaki Türkiye’de yapılmış tüm lisansüstü tezlerden oluşmaktadır. Örnekleme yer alan tezlere ulaşmak için Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi veri tabanından dizin arama alanına “yaşam kalitesi” ve “çocuk”

anahtar kelimeleri yazılmış olup toplam 280 adet teze ulaşılmıştır. Bu tezlerden biri açık erişim kısıtlaması ve 82 tanesi çocuk örneklem grubunda yürütülmemesi nedeniyle dışlanarak belirlenen parametreler 197 adet tez üzerinden gerçekleştirilmiştir. Dahil edilme kriterleri: tezin çocuklardaki yaşam kalitesini inceliyor olması; tezin tamamına ulaşılabilir olunmasıdır. Dışlanma kriterleri: tezin çocuklardaki yaşam kalitesini incelemiyor olması; tezin tamamına ulaşılabilir olunmamasıdır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmanın verilerinin toplanması için Manisa Celal Bayar Üniversitesi erişim ağı üzerinden Türkiye Yüksek Öğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi veri tabanından 01-07.02.2022 tarihleri arasında tarama gerçekleştirilmiştir. Çalışmada herhangi bir zaman sınırlaması yapılmaksızın tüm tezlere ulaşılması hedeflenmiştir.

Araştırmada kullanılan değişkenler; tezin yapıldığı yıl, üniversite, enstitü, anabilim dalı; tezin türü, çalışıldığı konu, dili, danışman sayısı, danışmanın unvanı, araştırma tipi, örneklem grubu, örneklem tipi, örneklem büyüklüğü ve gerçekleştiği mekân olarak belirlenmiştir. Veriler, bibliyometrik yöntemle değerlendirilmiştir. Araştırma sorularına cevap bulmak için belirlenen parametreler SPSS 23.00 (Statistical Package for Social Sciences) paket programı aracılığı ile kodlanmıştır. Değişkenlerin dağılımlarını belirlemek için yüzde ve sayı tanımlayıcı istatistik yöntemleri kullanılmıştır.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Çalışmada tek bir veri tabanı olarak Türkiye Yüksek Öğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi kullanılmıştır. Veri tabanında ulaşılan bazı kaynaklar erişim kısıtlaması nedeniyle çalışmaya dahil edilememiştir.

Araştırmanın Etik Yönü

Çalışmanın örnekleme dahil edilen araştırmaların erişime açık olan elektronik veri tabanından alınması ve çalışma sırasında herhangi bir maddi/manevi zarar verme riski bulunmaması nedeniyle etik kurul onayı alınmamıştır.

3. BULGULAR

Çalışmada, çocuklarda yaşam kalitesi ile ilgili yazılan dahil edilme kriterlerine uyan tezlerin bibliyometrik özellikleri incelenmiştir. İlk tezin 2010 yılında yazıldığı ve tez

çalışmalarının tümünün yakın tarihe ait olduğu saptanmıştır. Konu ile ilgili lisansüstü tezlerin en fazla 2019 yılında (%27,9) üretildiği belirlenmiştir. Tezlerden %46,7'sinin Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nde üretildiği, %45,7'nin yüksek lisans tezi olduğu ve %25,9'unun Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları konusuna sahip olduğu bulunmuştur. Tezlerin yayınlandığı anabilim dalı incelendiğinde, %20,8'inin Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı'na ait olduğu saptanmıştır. Bunu %14,7 ile Fizyoterapi ve Rehabilitasyon anabilim dalı izlemektedir. Tezlerin %96,4'ünün bir danışmana, %3,6'sının iki danışmana sahip olduğu, birinci danışmanın unvanının %41,6 oranında Prof. Dr., ikinci danışmanın unvanının %57,1 oranında Doç. Dr. olduğu bulunmuştur (Tablo 1).

Tezlerin yayınlandığı üniversiteler incelendiğinde, %9,6'sının Hacettepe Üniversitesi'ne, %9,6'sının Sağlık Bilimleri Üniversitesi'ne ve %8,1'inin Ege Üniversitesi'ne ait olduğu saptanmıştır. Tez çalışmasının yapıldığı il incelendiğinde, en fazla tezin İstanbul (%24,4) ilinde yapıldığı ve onu Ankara (%17,3) ilinin takip ettiği belirlenmiştir. Tezlerin yayın dilinin %99,0 oranında Türkçe olduğu ve sadece iki tezin İngilizce yazıldığı saptanmıştır (Tablo 2).

Tezlerin yöntemsel özellikleri incelendiğinde, %72,6'sının tanımlayıcı tipte olduğu, %25,4'ünün örneklem büyüklüğünün 50 ve altında katılımcı sayısına sahip olduğu, %96,4'ünün çocuk örneklem grubunda gerçekleştirildiği, %93,4'ünün hasta örneklem tipinde yapıldığı ve %80,7'sinin hastanede gerçekleştiği bulunmuştur (Tablo 3).

4. TARTIŞMA

Yaşam kalitesi kavramı ilk kez Thorndike (1939) tarafından “sosyal çevrenin bireyde yansıyan tepkisi” şeklinde tanımlanmıştır (15). Dünya Sağlık Örgütü ise 1946 yılında “Yaşam Kalitesi” kavramından bahsetmiştir. 1970'li yıllarda ise, sağlık çalışanları sağlık hizmetlerinin etkinliğini, morbidite, mortalite ve fizyolojik ölçümlere dayandırarak yapılmıştır. 1992 yılına gelindiğinde sağlığın kazanılmasındaki en önemli göstergeler arasında “Yaşam Kalitesi” kavramı önem kazanmaya başlamıştır (16). Ancak Yaşam Kalitesi (YK) kavramı ülkemizde İzmir'de kurulan ve ilk organize oluşum olan Sağlıkta Yaşam Kalitesi Derneği (SAYKAD) ile tanınmaya başlanmıştır. Bu bağlamda, 2000'li yılların başlarında YK ile yapılan çalışmaların ilk olarak yetişkin grup ile gerçekleştiği, 2010 yılından itibaren çocuk grubu ile gerçekleşen lisansüstü tezlerin üretildiği görülmektedir.

Türlerine göre lisansüstü tezler incelendiğinde, büyük çoğunluğunun yüksek lisans tezlerinden oluştuğu görülmektedir. Bu durumun nedeninin Türkiye'de yüksek lisans program sayısının doktora program sayısından fazla olmasından ve doktora program süresinin, yüksek lisans program süresinden daha uzun olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Benzer sonuçlara literatürdeki diğer çalışmalarda da ulaşılmıştır (17, 18). Yüksek lisans ve doktora programları arasındaki farklar göz önüne alındığında bu bulgunun beklendik bir sonuç olduğu söylenebilir.

Lisansüstü tezlerin bağlı oldukları enstitülere bakıldığında, Sağlık Bilimleri Enstitüsü'ne (%46,7) ait daha fazla tezin olduğu görülmektedir. Yaşam kalitesi, sağlık ile ilişkilendirildiği için bu sonucun ortaya çıkması beklenen bir durumdur. Lisansüstü tezlerin anabilim dalı dağılımları incelendiğinde, en fazla tezin Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları (%20,8) anabilim dalında yazıldığı saptanmıştır. Lisansüstü tezlerin çalışıldığı konu dağılımı incelendiğinde ise, en fazla tezin Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları (%25,9) konusunda yazıldığı bulunmuştur. Yapılan bu araştırmada yaşam kalitesi kavramının çocuk grubunda ele alınması bu durumu açıklamaktadır.

Çalışma sonuçlarına göre en fazla tezin Hacettepe Üniversitesi'nde (%9,6) ve Sağlık Bilimleri Üniversitesi'nde (%9,6) hazırlandığı görülmektedir. Bunu Ege Üniversitesi (%8,1) takip etmektedir. Bu üniversitelerin büyük ve gelişmiş üniversiteler olması nedeniyle bu bulgu beklenen bir sonuçtur. Ayrıca lisansüstü tez çalışmalarının yapıldığı iller sırasıyla İstanbul, Ankara ve İzmir'dir. Bunun nedeninin bu üç ilin nüfus sayısı (19) ve üniversite sayısı (20) açısından Türkiye'deki en yoğun iller olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Lisansüstü tezlerin danışman dağılımları incelendiğinde, tezlerin %96,4'ünün bir danışmanı olduğu, birinci danışmanların çoğunluğunun Prof. Dr. (%41,6) unvanına sahip olduğu ve ikinci danışmanların çoğunluğunun Doç. Dr. (%57,1) unvanına sahip olduğu belirlenmiştir. Bu durum yürütülen lisansüstü tezlerin alanda yetkinliği olan akademisyenler ile çalışıldığını ve ilgi gördüğünü göstermektedir.

Gereç ve yöntem, bir araştırmanın en önemli kısmıdır ve aynı zamanda araştırmanın temelini oluşturmaktadır (21). Tezlerin araştırma yöntemleri incelendiğinde, %72,6'sının tanımlayıcı tipte ve %21,8'inin deneysel tipte olduğu belirlenmiştir. Bu durumun çalışmaya dahil edilen tezlerden yüksek lisans tezlerin doktora tezlerinden fazla olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Çünkü yüksek lisans tezi doktora tezine kıyasla daha az

zaman ve nitelik beklentisi oluşturmaktadır. Tanımlayıcı tip araştırma yöntemi diğer araştırma yöntemlerine göre zamandan ve maliyetten kazançlıdır (22).

Lisansüstü tezlerin örneklem büyüklüğü incelendiğinde, tezlerin en fazla 51-100 (%41,1) katılımcı ile yürütüldüğü ve bunu 50 ve altında (%25,4) katılımcı sayısına sahip tezlerin izlediği görülmektedir. Bu durumun çalışmaya dahil edilen lisansüstü tezlerin çoğunluğunun tanımlayıcı tipte ve deneysel tipte araştırma yöntemi benimsemelerine bağlı olduğu düşünülmektedir.

Çalışmaya dahil edilen lisansüstü tezlerin örneklem grubu incelendiğinde, %96,4'ünün çocuklardan oluştuğu, %3,6'sının hem çocuk hem de bebeklerden oluştuğu görülmektedir. YK "iyi olma halinin birey/hasta açısından değerlendirilmesi" olarak tanımlanmaktadır. Burada vurgulanan nokta verileri elde ederken başvuru kaynağının bireyin veya hastanın kendisinin olmasıdır (23). Örneklem grubunun çoğunluğunun çocuklardan oluşmasının nedeninin yaş küçüldükçe verilerin elde edilmesindeki zorluktan kaynaklandığı düşünülmektedir.

Lisansüstü tezlerin örneklem tipi ve araştırmanın gerçekleştirildiği mekân incelendiğinde, örneklem tipinin tamamına yakınının hasta (93,4) katılımcılardan oluştuğu ve tez çalışmalarının büyük çoğunluğunun hastaneden (%80,7) elde edildiği görülmektedir. Bu iki sonuç birbiri ile uyumlu olmakla birlikte sağlık alanında çalışılan bir kavram olması nedeniyle bu bulgu şaşırtıcı bir sonuç değildir.

6. SONUÇ

Lisansüstü tezleri yaşam kalitesi kavramının gelişim düzeyi konusunda ele alan bu çalışmanın, araştırmacılara genel bir bakış açısı sunması ve bir çerçeve oluşturması açısından önemli olacağı düşünülmektedir. Sadece sağlık ve tıp alanında değil diğer alanlarda da yaşam kalitesi kavramını inceleyen tezlerin yazılması gerekmektedir. Bu çalışmanın, çeşitli özelliklere göre dahil edilen lisansüstü tezleri incelemesi ve eğilimi belirlemesi adına literatüre önemli katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Çalışma sonuçları, yürütülen lisansüstü tezlerin hangi konulara yoğunlaştığını ve hangi konulara ihtiyaç duyulduğunu ortaya koyarak araştırmacılara yol gösterici olmuştur. Ayrıca gelecekte yapılacak çalışmaların daha küçük yaş grubu, daha fazla sayıda katılımcı ve diğer araştırma yöntemleri ile yürütülmesi önerilmektedir.

KAYNAKÇA

1. Ravens-Sieberer U, Karow A, Barthel D, Klasen F. How to assess quality of life in child and adolescent psychiatry. *Dialogues in Clinical Neuroscience*. 2022;16(2):147-158
2. Lemmon ME, Huffstetler HE, Reeve BB. Measuring health-related quality of life in pediatric neurology. *Journal of Child Neurology* .2020;35(10): 681-689.
3. Germain N, Aballéa S, Toumi M. Measuring health-related quality of life in young children: how far have we come?. *Journal of Market Access & Health Policy* .2019;7(1):1618661.
4. De Souza MC, Harrison M, Marshman Z. Oral health-related quality of life following dental treatment under general anaesthesia for early childhood caries—a UK-based study. *International Journal of Paediatric Dentistry*. 2017;27(1):30-36.
5. Maylani RT, Akrom A, Hidayati T, Wahyuni YS, Muhlis M. The body mass index, blood glucose level and the quality of life of diabetes mellitus type 2 patients in primary health care: cross-sectional study. In 4th International Conference on Sustainable Innovation 2020—Health Science and Nursing (ICoSIHSN 2020) (pp. 21-26). Atlantis Press, 2021.
6. Tjaden LA, Grootenhuis MA, Noordzij M, Groothoff JW. Health-related quality of life in patients with pediatric onset of end-stage renal disease: state of the art and recommendations for clinical practice. *Pediatric Nephrology*. 2016; 31:1579-1591.
7. Handler SS, Hallis BJ, Tillman KA, Krolikowski M, Kuhn EM, Kirkpatrick EC, Brosig CL. Assessment of quality of life in pediatric patients with pulmonary hypertension. *Pulmonary Circulation* .2019;9(3):2045894018822985.
8. Vella SA, Cliff DP, Magee CA, Okely AD. Sports participation and parent-reported health-related quality of life in children: longitudinal associations. *The Journal of Pediatrics*. 2014;164(6):1469-1474.
9. Wallander JL, Koot HM. Quality of life in children: A critical examination of concepts, approaches, issues, and future directions. *Clinical Psychology Review*. 2016;45: 131-143.
10. Cantrell MA, Conte TM, Hudson MM, Ruble K, Herth K, Shad A, Canino A. Developing the evidence base in pediatric oncology nursing practice for promoting health-related quality of life in pediatric oncology patients. *Journal of Pediatric Oncology Nursing*. 2017;34(2):90-97.
11. Kocaaslan EN, Akgün Kostak M. Effect of disease management education on the quality of life and self-efficacy levels of children with asthma. *Journal for Specialists in Pediatric Nursing*. 2019;24(2):e12241.

-
12. Gürhopur FDT, Dalgıç AI. The effect of a modular education program for children with epilepsy and their parents on disease management. *Epilepsy & Behavior* 2018; 78:210-218.
 13. Zengin B, Atasoy B. Turizm rehberliği alanındaki lisansüstü tezlerin bibliyometrik çerçevesi. *Alanya Akademik Bakış*. 2020;4(3):975-992.
 14. Umut AL, Coştur R. Türk psikoloji dergisi'nin bibliyometrik profili. *Türk Kütüphaneciliđi*. 2007;21(2):142-63.
 15. Akyol AD. Yaşam kalitesi ve yaklaşımları. *Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*. 1993;9(2):75-80.
 16. O'Boyle C. Quality of life assessment: an important indicator of health gain. In: Leahy, A., Wiley, M (Eds). *The Irish Health System in the 21st century*. (pp. 133-155). Dublin: Oak Tree, 1998.
 17. Gökmen ÖF, Uysal M, Yaşar H, Kırksekiz A, Güvendi GM, Horzum MB. Türkiye'de 2005-2014 yılları arasında yayınlanan uzaktan eğitim tezlerindeki yöntemsel eğilimler: Bir içerik analizi. *Eğitim ve Bilim*. 2017;42(189):1-25.
 18. Özmen E, Kan AÜ. Türkiye'de 2015-2020 yılları arasında uzaktan eğitim ile ilgili hazırlanan tezlerin bibliyometrik analizi. *Turkish Studies*. 2021;16:4.
 19. Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı, Türkiye'nin Nüfus Haritası, 2021. [Erişim Tarihi: 07 Şubat 2021]. Erişim adresi: <https://www.icisleri.gov.tr/turkiyenin-nufus-haritasi-10072021>
 20. Yükseköđretim Kurumu, Yükseköđretim Bilgi Yönetim Sistemi, 2021 [Erişim Tarihi: 07 Şubat 2021]. Erişim adresi: <https://istatistik.yok.gov.tr/>
 21. Creswell JW. *Araştırma Deseni*, (Demir BŞ, Çev). Ankara: Girişim matbaacılık, 2017.
 22. Erefe İ. (Ed.). *Hemşirelikte araştırma ilke süreç ve yöntemleri*. İstanbul: Odak Ofset, 2002.
 23. Bart R, Ishak WW, Ganjian S, Jaffer KY, Abdelmesseh M, Hanna S, et al. The assessment and measurement of wellness in the clinical medical setting: A systematic review. *Innovations in Clinical Neuroscience*. 2018;15(09-10): 14.

Tablolar

Tablo 1. Lisansüstü tezlerin tanıtıcı özellikleri (n=197)

Tezin Yayınlandığı Yıl	n	%	Tezin Yayınlandığı Enstitü	n	%
2010	1	0,5	Lisansüstü Eğitim Enstitüsü	15	7,6
2011	2	1,0	Sağlık Bilimleri Enstitüsü	92	46,7
2012	2	1,0	Eğitim Bilimleri Enstitüsü	4	2,0
2013	1	0,5	Tıp Fakültesi	49	24,9
2015	1	0,5	Sağlık Bakanlığı	20	10,1
2016	1	0,5	Diş Hekimliği Fakültesi	14	7,1
2018	31	15,7	Fen Bilimleri Enstitüsü	1	0,5
2019	54	27,4	Sosyal Bilimler Enstitüsü	2	1,0
2020	27	13,7	Total	197	100,0
2021	37	18,8	Tezin Yayınlandığı Anabilim Dalı	n	%
2022	40	20,3	Aile Hekimliği	1	0,5
Total	197	100,0	Anatomi	1	0,5
Tezin Çalışıldığı Konu	n	%	Beden Eğitimi ve Spor	5	2,5
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları	51	25,9	Beslenme Bilimleri	1	0,5
Diş Hekimliği	16	8,1	Beslenme ve Diyetetik	3	1,5
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon	44	22,3	Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği	2	1,0
Hemşirelik	29	14,7	Çocuk Diş Hekimliği	13	6,6
Psikiyatri	20	10,2	Çocuk Endokrinolojisi	1	0,5
Psikoloji	5	2,5	Çocuk Gelişimi	1	0,5
Spor	5	2,5	Çocuk Psikiyatrisi	1	0,5
Eğitim ve Öğretim	6	3,0	Çocuk Ruh Sağlığı ve Hastalıkları	7	3,6
Beslenme ve Diyetetik	4	2,0	Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları	41	20,8
Diğer	17	8,6	Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği	17	8,6
Total	197	100,0	Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları	10	5,1
Tezin Türü	n	%	Dil ve Konuşma Terapisi	1	0,5
Yüksek Lisans	90	45,7	Disiplinlerarası Sosyal Psikiyatri	1	0,5
Doktora	25	12,7	Eğitim Bilimleri	1	0,5
Tıpta Uzmanlık	69	35,0	Ergoterapi	1	0,5
Diş Hekimliği Uzmanlığı	13	6,6	Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon	11	5,6
Total	197	100,0	Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon	3	1,5
Tez Danışman Sayısı	n	%	Fizyoterapi ve Rehabilitasyon	29	14,7
Bir	190	96,4	Güzel Sanatlar Eğitimi	1	0,5
İki	7	3,6	Halk Sağlığı	2	1,0
Total	197	100,0	Halk Sağlığı Hemşireliği	1	0,5
Birinci Danışmanın Unvanı	n	%	Hemşirelik	23	11,7
Prof. Dr.	82	41,6	İlköğretim	1	0,5
Doç. Dr.	69	35,0	Kardiyoloji	1	0,5
Dr. Öğr. Üyesi	42	21,3	Kardiyopulmoner Fizyoterapi	2	1,0
Uzm. Dr.	4	2,0	Kronik Hastalıklar	1	,5
Total	197	100,0	Kulak Burun Boğaz	3	1,5
İkinci Danışmanın Unvanı	n	%	Nörobilim	1	0,5
Prof. Dr.	1	14,3	Odyoloji	1	0,5
Doç. Dr.	4	57,1	Ortez-Protez	1	0,5
Dr. Öğr. Üyesi	1	14,3	Ortodonti	3	1,5
Uzm. Dr.	1	14,3	Özel Eğitim	1	0,5
Total	7	100	Psikiyatri	1	0,5
Tezin Yayın Dili	n	%	Psikoloji	1	0,5
Türkçe	195	99,0	Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	1	0,5
İngilizce	2	1,0	Üroloji	1	0,5
Total	197	100,0	Total	197	100,0

Tablo 2. Lisansüstü tezlerin üretildiği üniversiteler ve iller (n=197)

Tezin Yayınlandığı Üniversite	n	%	Tezin Yayınlandığı Üniversite	n	%
Adnan Menderes Üniversitesi	1	0,5	İstanbul Medeniyet Üniversitesi	1	0,5
Akdeniz Üniversitesi	3	1,5	İstanbul Medipol Üniversitesi	6	3,0
Ankara Üniversitesi	5	2,5	İstanbul Okan Üniversitesi	5	2,5
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	2	1,0	İstanbul Üniversitesi	13	6,6
Atatürk Üniversitesi	4	2,0	İzmir Katip Çelebi Üniversitesi	1	0,5
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi	2	1,0	Karadeniz Teknik Üniversitesi	2	1,0
Bahçeşehir Üniversitesi	1	0,5	Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi	2	1,0
Balıkesir Üniversitesi	1	0,5	Kocaeli Üniversitesi	2	1,0
Başkent Üniversitesi	2	1,0	KTO Karatay Üniversitesi	1	0,5
Bezm-i Alem Vakıf Üniversitesi	1	0,5	Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi	1	0,5
Biruni Üniversitesi	1	0,5	Manisa Celal Bayar Üniversitesi	4	2,0
Boğaziçi Üniversitesi	1	0,5	Marmara Üniversitesi	4	2,0
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi	2	1,0	Mersin Üniversitesi	2	1,0
Bursa Uludağ Üniversitesi	2	1,0	Necmettin Erbakan Üniversitesi	2	1,0
Çukurova Üniversitesi	1	0,5	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	1	0,5
Dicle Üniversitesi	2	1,0	Okan Üniversitesi	1	0,5
Dokuz Eylül Üniversitesi	6	3,0	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	2	1,0
Düzce Üniversitesi	4	2,0	Pamukkale Üniversitesi	5	2,5
Ege Üniversitesi	16	8,1	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi	1	0,5
Erciyes Üniversitesi	4	2,0	Sağlık Bilimleri Üniversitesi	19	9,6
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	1	0,5	Sanko Üniversitesi	1	0,5
Gazi Üniversitesi	5	2,5	Selçuk Üniversitesi	7	3,6
Gaziantep Üniversitesi	2	1,0	Sivas Cumhuriyet Üniversitesi	2	1,0
Hacettepe Üniversitesi	19	9,6	Süleyman Demirel Üniversitesi	3	1,5
Haliç Üniversitesi	1	0,5	Trakya Üniversitesi	2	1,0
Harran Üniversitesi	1	0,5	Üsküdar Üniversitesi	3	1,5
Hasan Kalyoncu Üniversitesi	3	1,5	Yeditepe Üniversitesi	1	0,5
Hitit Üniversitesi	4	2,0	Yozgat Bozok Üniversitesi	1	0,5
İnönü Üniversitesi	2	1,0	Total	197	100,0
İstanbul Arel Üniversitesi	3	1,5			
Tezin Yapıldığı İl	n	%	Tezin Yapıldığı İl	n	%
Adana	1	0,5	İstanbul	48	24,4
Adıyaman	2	1,0	İzmir	30	15,2
Ankara	34	17,3	Kayseri	2	1,0
Antalya	3	1,5	Kırşehir	2	1,0
Aydın	3	1,5	Kocaeli	3	1,5
Balıkesir	1	0,5	Konya	11	5,6
Bolu	2	1,0	Kütahya	1	0,5
Bursa	4	2,0	Manisa	3	1,5
Çok Merkezli	2	1,0	Mersin	4	2,0
Çorum	4	2,0	Niğde	1	0,5
Denizli	3	1,5	Rize	1	0,5
Diyarbakır	2	1,0	Sakarya	1	0,5
Düzce	4	2,0	Samsun	1	0,5
Edirne	2	1,0	Sivas	3	1,5
Erzincan	1	0,5	Şanlıurfa	1	0,5
Erzurum	3	1,5	Tokat	1	0,5
Eskişehir	1	0,5	Trabzon	2	1,0
Gaziantep	6	3,0	Yozgat	1	0,5
Isparta	3	1,5	Total	197	100,0

Tablo 3. Lisansüstü tezlerin yöntemsel özellikleri (n=197)

Araştırma Tipi	n	%	Örneklem Büyüklüğü	n	%
Tanımlayıcı	143	72,6	50 ve altı	50	25,4
DeneySEL	43	21,8	51-100	81	41,1
Metodolojik	4	2,0	101-200	44	22,3
Niteliksel	1	0,5	201 ve üstü	22	11,2
Karma	6	3,0	Total	197	100,0
Total	197	100,0	Örneklem Grubu	n	%
Araştırmanın Gerçekleştirildiği Alan	n	%	Çocuk	190	96,4
Hastane	159	80,7	Bebek ve çocuk	7	3,6
Okul	14	7,1	Total	197	100,0
Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi	18	9,1	Örneklem Tipi	n	%
Diğer	6	3,0	Hasta	184	93,4
Total	197	100,0	Sağlıklı	13	6,6
			Total	197	100,0